نخبه جوان همدانی مطرح کرد؛

آرامش در زندگی هدیه قرآن به قاریان

عدم فضاسازی مناسب باعث شده که قرآن مهجور بماند

سپهرغرب، گروه مشکات – عطیه صفی‌زاده: یک نخبه قرآنی با بیان اینکه هم‌نشینی با قرآن سبب شده که یک آرامش وصف‌نشدنی را در زندگی تجربه کنم گفت: مهم‌ترین دستاورد آن آرامش درونی است که قاریان به‌دست می‌آورند و سایر چالش‌های زندگی نمی‌توانند خدشه‌ای به زندگی فردی که با قرآن مأنوس شده وارد کند.

قرآن اساس زندگی انسان‌هاست و آموزش آن در بنیادهای قرآنی موجب می‌شود افراد بتوانند در برابر تهاجم‌های فرهنگی روز عملکرد بهتری داشته باشند اما این پیشگامان حوزه تهاجم فرهنگی برای مواجهه بهتر با این سلاح دشمن نیازمند توجه بیشتر خانواده‌ها و جامعه هستند.

سبک زندگی خانوادگی در آیین اسلام همانند درختی است که ریشه آن را باورها و اندیشه‌ها تشکیل داده‌اند. شیوه زندگی افراد نیاز به آموزش دارد که آن‌هم به انتخاب یک منبع درست وابسته خواهد بود. اگر افراد از سن کمتر با آموزه‌های قرآن آشنا شوند و به یادگیری مفاهیم آن بپردازند در برابر هجمه‌های اجتماعی نیز موفق‌تر عمل می‌کنند.

همان‌طور که می‌دانید هم‌نشینی با قرآن سبب آرامش و نشاط در زندگی می‌شود و به‌عبارتی افرادی که با قرآن مأنوس هستند یک نشاط و آرامشی دارند که سایر افراد جامعه از این نعمت بی‌بهره می‌مانند. از طرف دیگر انس با قرآن باعث می‌شود که فرد در سایر امور زندگی هم موفق شود.

در همین راستا با علیرضا صفاریان یکی از نخبگان با اخلاق قرآنی که تحصیل در رشته علوم قرآنی را به مهندسی در بهترین دانشگاه کشور ترجیح داد به گفت‌وگو نشسته که نتیجه را باهم می‌خوانیم:

در ابتدا خودتان را به‌صورت کامل معرفی کرده و بفرمایید چرا به رشته علوم قرآن و حدیث روی آوردید؟

بنده متولد ۱۳۷۰ و قاری قرآن هستم؛ هم‌اکنون در دانشگاه تدریس می‌کنم و در شورای قرآن استان فعالیت دارم.

در دوران دبیرستان رشته ریاضی را انتخاب کردم و با وجود آنکه در کنکور سراسری رتبه ۸۲ را به‌دست آوردم اما رشته تفسیر قرآن کریم را برای ادامه تحصیل خود برگزیدم، در واقع از همان دوران کودکی به رشته‌های علوم قرآنی علاقه داشتم و با حمایت و تشویق‌های خانواده‌ام در این راه ثابت‌قدم ماندم.

با توجه به اینکه شاگرد ممتاز رشته ریاضی بودید و رتبه خوبی هم در کنکور سراسری داشتید چرا همانند اکثر دانش‌آموزان رشته‌های مهندسی را برای ادامه تحصیل خود انتخاب نکردید؟

به دلیل علاقه‌ای که به موضوعات قرآنی به‌خصوص تفسیر داشتم تصمیم گرفتم تا رشته دانشگاهی‌ام را با وجود آنکه آگاه بودم آینده کاری چندانی ندارد بر این اساس انتخاب کنم و خوشبختانه در این راه خانواده هم همراه من بودند و با تصمیم من مخالفت نکردند.

از چه زمانی قرآن‌آموزی را آغاز کردید؟

من از همان دوران کودکی همراه خانواده در جلسات قرآنی حاضر می‌شدم و بنا بر تشخیص آن‌ها در دوران کودکی، قبل از آنکه تحصیلات ابتدایی خود را آغاز کنم در کلاس‌های روخوانی و روان‌خوانی شرکت می‌کردم و به لطف خداوند در دوران راهنمایی و دبیرستان به‌صورت تخصصی قرائت قرآن را یاد گرفتم و موفق شدم که در این راه ثابت‌قدم باشم.

به‌جز شما در خانواده فرد دیگری در زمینه‌های قرآنی فعالیت می‌کند؟

مادرم فعال قرآنی است و جلسات قرآنی برگزار می‌کند به عبارتی مشوق اصلی من ایشان بوده است و من را حمایت کرد.

رتبه‌هایی که در مسابقات قرآنی کسب کردید را لطفاً بیان کنید؟

بنده تاکنون رتبه دوم مسابقات قرائت اساتید دانشگاه‌های کشور، رتبه چهارم مسابقات دانشجویی کشور، رتبه نخست استان همدان در اداره اوقاف، رتبه‌های استانی مسابقات دانش‌آموزی و غیره را کسب کرده‌ام.

انس با قرآن مجید چه اثری در زندگی شخصی شما داشته است؟

سراسر زندگی من پر است از لطف و عنایت پروردگار متعال، در لحظه‌لحظه زندگی‌ام تنها یار و یاورم خداوند متعال و ائمه اطهار بوده‌اند در واقع بسیاری از دوستان و آشنایان من شاید از موقعیت اجتماعی و مالی بهتری برخوردار باشند اما زمانی که من خودم را با دیگر افراد جامعه مقایسه می‌کنم متوجه می‌شوم که شکر خدا من آرامش بیشتری در زندگی دارم و در واقع هم‌نشینی با قرآن سبب شده است که یک آرامش وصف‌نشدنی را در زندگی تجربه کنم.

مهم‌ترین دستاورد قرآن آرامش درونی است که قاریان به‌دست می‌آورند و سایر چالش‌های زندگی نمی‌تواند خدشه‌ای به زندگی فردی که با قرآن مأنوس شده وارد کند.

> **فعال قرآنی؛ متأسفانه فضاسازی کافی برای استفاده مردم از قرآن از طرف مسئولان امر نشده است و برخی از مردم نمی‌دانند که چگونه نیازهای خود را از طریق قرآن تأمین کنند؛ تحقق این امر نیازمند کار و فعالیت شبانه‌روزی و جهادی فعالان قرآنی و مسئولان دارد.**

به‌جز حوزه تفسیر قرآن آیا در حوزه دیگر هم فعال هستید؟

در حال حاضر بیشتر در حوزه تدریس فعالیت می‌کنم؛ قرآن‌آموزی به کودکان، نوجوانان و جوانان به یک هدف در زندگی من تبدیل شده و علاوه بر تدریس، مشغول پژوهش در حوزه‌های مختلف همچون قرآن، احادیث و روایات هم هستم.

چه مشکلاتی در حوزه قرآنی وجود دارد و به عبارتی چرا برخی از کودکان جذب قرآن نمی‌شوند؟

برای علاقه‌مند شدن کودکان و نوجوانان، در درجه نخست باید مسئولان و دستگاه‌های قرآنی اقداماتی را سرلوحه کار خود قرار دهند که جذابیت قرآن را به کودکان نشان دهند؛ در واقع در جامعه امروزی نمی‌توان همانند روش‌های آموزشی گذشته به کودکان قرآن آموخت. باید تغییر شکل تدریس و بهره‌مندی از امکانات جدید، کودکان و نوجوانان را به قرآن جذب کنند.

متأسفانه محافل قرآن مطابق تغییرات جامعه تغییر نکرده و به‌روز نشده، در حال حاضر روش تدریس همانند چند دهه گذشته است که این امر باعث می‌شود از جذابیت کلاس‌های قرآنی کاسته شود و نوجوانان به امر دیگری گرایش پیدا کنند.

چه توصیه‌ای به کودکان و نوجوان دارید؟

توصیه من به کودکان و نوجوانان این است که برای یک‌بار هم که شده در طول زندگی هم‌اندیشی و انس با قرآن را تجربه کنند؛ به نظر من امتحان آن نه‌تنها ضرر ندارد بلکه سبب برکت در زندگی هم می‌شود. بهتر است نوجوانان همانند تمام مسائلی که در زندگی امتحان می‌کنند برای یک‌بار هم که شده هم‌نشینی با قرآن را امتحان کرده و خودشان به این نتیجه برسند که هم‌نشینی با قرآن چه آثار و برکات در زندگی آن‌ها داشته و یا به جای خواهد گذاشت.

آیا در استان همدان آنگونه که باید به مسائل قرآنی پرداخته می‌شود و نظرتان راجع به این موضوع چیست؟

استان همدان ظرفیت بسیار خوبی در حوزه‌های قرآنی دارد و می‌تواند در این راه به رشد و پیشرفت برسد و استعداد بسیار خوبی را در حوزه‌ها و زمینه‌های مختلف قرآنی دارد؛ در این راستا همدانی‌ها که از استان خارج شدند به پیشرفت رسیدند اما متأسفانه به دلایل مختلف همچون عدم حمایت این افراد در داخل همدان نمی‌توانند به جایگاه اصلی خود دست پیدا کنند و باید که فضای لازم جهت رشد و تعالی نخبگان قرآنی توسط مسئولان فراهم شود.

با توجه به اینکه نیاز و تفکر نوجوانان در جامعه امروزی تغییر پیدا کرده به نظر شما در حال حاضر مربیان باید چگونه علوم قرآنی را تدریس کنند که بیشترین بهره‌وری و تأثیر را بر مخاطب خود داشته باشد؟

لازم است که در ابتدا با روش‌هایی در درون نوجوانان احساس نیاز ایجاد کنیم که به سمت قرآن کشیده شوند در واقع نسل امروز همانند نسل‌های گذشته نیست که پیرو حرف پدر و مادر و افراد بزرگ‌تر باشند، باید خودشان به یک نتیجه‌ای برسند؛ بنابراین لازم است در ابتدا در درون آن‌ها نسبت به یادگیری علوم قرآنی احساس نیاز ایجاد کنیم که فردی برای رشد، کمال تعالی و موفقیت نیاز دارد به سمت قرآن و اهل بیت حرکت کند و بدون شک زندگی بر اساس اهل بیت و قرآن می‌تواند انسان را به رشد و کمال برساند.

در پایان اگر صحبت خاصی دارید بفرمایید؟

خدا را شاکرم که تعداد زیادی از افراد در جامعه علاقه‌مند به حوزه‌های قرآنی هستند و پژوهش‌ها حاکی از آن است که مردم نه‌تنها به حوزه قرآنی بی‌علاقه نشدند بلکه نسبت به سالیان قبل این علاقه و دانش هم بیشتر شده اما متأسفانه فضاسازی کافی برای استفاده مردم از قرآن از طرف مسئولان امر نشده و برخی از مردم نمی‌دانند که چگونه نیازهای خود را از طریق قرآن تأمین کنند و تحقق این امر نیازمند کار و فعالیت شبانه‌روزی و جهادی فعالان قرآنی و مسئولان دارد.

مدیر عامل انجمن اُتیسم همدان مطرح کرد؛

با برچسب‌گذاری، نمک بر زخم اتیسمی‌ها نپاشیم

خانواده‌ها زمان طلایی درمان را از دست ندهند

سپهرغرب، گروه سلامت – عطیه صفی‌زاده: مدیر عامل انجمن اتیسم همدان گفت: نکته بسیار مهم و قابل تأمل این است که در برخی موارد معمولاً برچسبی از سوی جامعه به این کودکان و خانواده‌های آن‌ها زده می‌شود مثل اینکه «مادرت تو را درست تربیت نکرده»، «چرا ادب یادش ندادید؟» و یا اینکه «در خانه کودکتان را نگهدارید». این برچسب‌ها خانواده‌ها را به سوی تنهایی کشانده و در نهایت دچار انزوای اجتماعی می‌کند؛ بنابراین خانواده‌ها به دلیل اینکه دیگر تحمل این برچسب‌ها را ندارند بچه‌ها را به محیط‌های عمومی و پارک‌های شلوغ نمی‌برند.

اختلال اتیسم (اوتیسم) طیفی از اختلالات رشدی عصبی است که عمدتاً با علائم نقص در مهارت‌های اجتماعی، مهارهای کلامی و غیر کلامی، اصرار بر یکنواختی و علایق محدود، حرکت‌های تکراری و کلیشه‌ای، عدم همدلی و ارتباط چشمی و گستره دیگری از علائم و نشانه‌ها مشخص می‌گردد. این علائم در کودکان دارای اوتیسم به شکل و شدت متفاوتی مشاهده می‌گردد و همین امر نیز می‌تواند منجر به تشخیص سطح اختلال اوتیسم گردد.

اصطلاح طیف به این علت برای اُتیسم به کار برده می‌شود که فرد می‌تواند طیفی گسترده‌ای از علائم را با شدت‌های مختلف تجربه کند. برای نمونه ممکن است فردی در طیف اُتیسم بتواند عملکرد زبانی خوبی داشته باشد اما فردی با عملکرد پایین به‌هیچ‌عنوان صحبت نکند. پس مهم است که به این نکته توجه کنیم که فرد مبتلا به اتیسم ممکن است تمامی علائم را از خود نشان ندهد آن علائمی را هم که نشان می‌دهد از نظر شدت با دیگران متفاوت است

در همین راستا با توجه اهمیت موضوع با مدیر عامل انجمن اُتیسم همدان به گفت‌وگو نشسته که نتیجه را باهم می‌خوانیم:

داود پناهی‌نژاد با بیان اینکه اُتیسم نوعی اختلال عصبی، رشدی، تکاملی است که شامل نقص در تعاملات و روابط اجتماعی، نقص و مشکل در پردازش حواس، ادراک و ایجاد رفتارهای تکراری و کلیشه‌ای می‌شود، مطرح کرد: علائم اختلال اُتیسم در کودکان معمولاً بعد از سن دو سالگی قابل مشاهده است و در قالب طیف تعریف می‌شود، این اصطلاح بدان معنا است که علائم در بین کودکان و افراد مختلف متفاوت بوده و انواع، شدت و ضعف متغیری دارد.

وی افزود: این بیماری در قالب سه سطح خفیف، متوسط و شدید گسترده است که با توجه به نشانه‌ها و علائم آن و مراجعه به متخصص اعصاب و روان قابل تشخیص هستند.

وی عنوان کرد: ازجمله علائم این بیماری می‌توان به مهارت‌های گفتاری و ارتباطی تأخیری، وابستگی شدید به روزمرگی‌های زندگی، ناراحتی شدید از تغییرات نسبتاً جزئی، واکنش‌های غیر منتظره به صداها، بوها، مناظر و لمس، عدم درک احساسات و حالات عاطفی دیگران، تمرکز وسواسی بر روی اشیا و علایق، رفتارهای تکراری و کلیشه‌ای، عدم واکنش به اسم خود تا ۱۲ ماهگی، عدم اشاره به اشیا تا ۱۴ ماهگی و غیره اشاره کرد.

مدیر عامل انجمن اُتیسم همدان با بیان اینکه شدت و ضعف این علائم در کودکان متفاوت است، تصریح کرد: در واقع شاید تمامی این علائم و نشانه‌ها در کودک مشهود نبوده و فقط تعدادی از این علائم را داشته باشد که نیاز به بررسی توسط متخصصان مربوطه دارد.

پناهی‌نژاد خاطرنشان کرد: نکته بسیار مهمی و مورد توجه تشخیص زودهنگام این بیماری است که نقش بسیار کلیدی را در کنترل این اختلال ایفا می‌کند.

■ اتیسم درمان قطعی ندارد

وی با بیان اینکه اتیسم درمان قطعی ندارد، عنوان کرد: با ارائه خدمات روان‌پزشکی و توان‌بخشی ازجمله کاردرمانی، گفتاردرمانی و رفتاردرمانی به کودکانی که مبتلا به این اختلال یا بیماری هستند می‌توان این بیماری را تا حدود قابل توجهی کنترل کرد و عملکردهای مغز را بهبود بخشید و مسیر زندگی آن‌ها را هموارتر کرد.

مدیر عامل انجمن اتیسم همدان با بیان اینکه تشخیص زودهنگام و مداخلات درمانی به هنگام در این بیماری بسیار اهمیت دارد، ابراز کرد: آموزش و توانبخشی مؤثر این کودکان در بازه زمانی خاص بین دو تا هفت‌سالگی بوده که اصطلاحاً به آن زمان طلایی (گلدن‌تایم) گفته می‌شود که در این بازه زمانی مغز این کودکان بهترین آمادگی را برای دریافت آموزش‌ها و خدمات توانبخشی دارد و درمانگران قادر هستند تا حد زیادی طی این بازه سنی بیماری را کنترل کنند اما پس‌ازآن و در سنین بالاتر این راه، کم‌اثر و دشوارتر خواهد شد.

پناهی‌نژاد با بیان اینکه علت اصلی اختلال اُتیسم کاملاً مشخص نیست، مطرح کرد: بر اساس تحقیقات انجام‌شده؛ مواردی همچون ژنتیک، تغییرات و آلاینده‌های محیطی، مصرف غذاهای غیر ارگانیک و تراریخته و مشکلات حین بارداری و زایمان می‌تواند در بروز این اختلال مؤثر باشد.

■ مهم‌ترین نکته در این بیماری آگاهی و پذیرش خانواده در زمان تشخیص این اختلال است

وی با بیان اینکه مهم‌ترین نکته در این بیماری آگاهی و پذیرش خانواده در زمان تشخیص این اختلال است. خانواده‌ها بعد از ۹ ماه انتظار کشیدن وقتی می‌بینند که کودکشان دچار این بیماری شده، با دنیایی تاریک مملو از علامت سؤال به دلیل عدم آگاهی از این اختلال روبه‌رو می‌شوند، اظهار کرد: اکثر والدین در ابتدا وارد فاز انکار می‌شوند و در مقابل پذیرش این اختلال در کودکشان مقاومت می‌کنند و همین امر باعث می‌شود آسیب را بیشتر کند و این فرآیند هر چقدر بیشتر طول بکشد کودک بیشتر آسیب می‌بیند.

این مقام مسئول در ادامه افزود: همان‌طور که گفتیم زمان برای درمان از دست می‌رود، آن‌هم در شرایطی که زمان نقش کلیدی در درمان این اختلال دارد، هر چه تشخیص و درمان زودتر شروع شود احتمال کمک به درمان بیشتر می‌شود و والدین هرچه زودتر این تفاوت در کودکشان را بپذیرند راه هموارتر می‌شود.

پناه‌نژاد با بیان اینکه خانواده اولین محیطی است که کودک در آن قرار می‌گیرد، عنوان کرد: وقتی کودکی با بیماری اُتیسم مواجه می‌شود خانواده به‌صورت ناگهانی با پدیده‌ای روبه‌روست که اصلاً انتظاری از آن نداشته یعنی کودک با اختلالی روبه‌رو شده که خانواده تاکنون نامش را نشنیده و با آن مواجه نشده است و زمانی که خانواده‌ها از اختلال کودکشان اطلاع پیدا می‌کنند به‌هم می‌ریزند و دچار نوعی سردرگمی می‌شوند که چگونه راه درمان را پیش بگیرند و با کودک خود برخورد کنند.

وی با بیان اینکه بسیاری از والدین اصلاً اختلال کودک خود را نمی‌پذیرند چون یکی از ویژگی‌های ظاهری بچه‌های اتیسم این است که اصلاً علائم ظاهری ندارند و خانواده علاوه بر اینکه هنوز خودش توجیه نیست بنابراین در توجیه دیگران هم مشکل دارد، تصریح کرد: خانواده‌ها معمولاً دنبال علت و عواملی هستند که مسبب این اختلال شده است؛ بسیاری هم پس از تشخیص اختلال کودکانشان و پذیرش آن با نگرانی‌هایی در خصوص آینده کودکشان روبه‌رو هستند.

مدیر عامل انجمن اتیسم همدان گفت: نکته بسیار مهم و قابل تأمل این است که؛ در برخی موارد معمولاً برچسبی از سوی جامعه به این کودکان و خانواده‌های آن‌ها زده می‌شود مثل اینکه «مادرت تو را درست تربیت نکرده»، «چرا ادب یادش ندادید؟» و یا «در خانه کودکتان را نگهدارید». این برچسب‌ها خانواده‌ها را به انزوا و تنهایی می‌کشانند و در نهایت دچار انزوای اجتماعی می‌شوند؛ بنابراین خانواده بچه‌ها را به محیط‌های عمومی و پارک‌های شلوغ نمی‌برند، برای اینکه دیگر تحمل این برچسب‌ها را ندارند.

پناه‌نژاد با بیان اینکه طبق آمارهای جهانی از هر ۶۰ تولد یک کودک مبتلا به اُتیسم می‌شود، عنوان کرد: مسئولان باید توجه و برنامه جامع و درستی برای این کودکان و افراد داشته باشند و همچنین جامعه باید در این زمینه آموزش ببیند؛ مثلاً بداند که اُتیسم یک اختلال است و این افراد و خانواده آن‌ها فشارهای روحی، روانی و اقتصادی زیادی را متحمل می‌شوند.

■ اُتیسم جز بیماری‌های خاص پرهزینه است

وی با بیان اینکه اُتیسم جزء بیماری‌های خاص بسیار پرهزینه بوده و بار تمام این هزینه‌ها بر دوش خانواده است، ابراز کرد: بنابراین بهتر است همه با آگاهی این افراد و خانواده آن‌ها را درک کنند و با احترام پذیرای آن‌ها باشند؛ این نحوه برخورد نشان‌دهنده آگاهی، فرهنگ بالا و همنوع‌دوستی جامعه است.

این مقام مسئول خاطرنشان کرد: اولین قدم این است که جامعه، دوست و آشنا اتیسم را شناخته و بپذیرند؛ بعدازآن در مرحله دوم همزمان با آن مراکز تخصصی، درمانگران و مربیانی می‌خواهیم که به‌صورت تخصصی آموزش دیده باشند تا بتوانند به این کودکان کمک کنند.

پناه‌نژاد افزود: قدم مهم بعدی راه‌اندازی مرکز جامع اتیسم یکی از نیازهای مبرم استان و همچنین ازجمله دغدغه‌های مهم خانواده‌های درگیر با اتیسم است؛ این مهم نیاز به حمایت مسئولان، ارگان‌های متولی و حمایت خیرین محترم دارد.

وی با بیان اینکه وقتی شما به فرد دارای اختلال اتیسم آموزش و درمان مناسب ارائه می‌دهید و او را حمایت می‌کنید، یعنی زندگی خواهر و برادرشان و یا والدینشان را هم نجات داده‌اید، عنوان کرد: در واقع کانون خانواده‌ای که می‌توانست پاشیده شود را شما با کمک به آن‌ها توانسته‌اید نجات دهید، به عبارتی آموزش صحیح بسیار اهمیت دارد و همه این‌ها در کنار هم می‌توانند به بهبود وضعیت بچه‌های اتیسم کمک کند.

این مقام مسئول انجمن اتیسم همدان سازمانی مردم‌نهاد، غیر انتفاعی، غیر دولتی و غیر سیاسی است که با همت متخصصان، نیکوکاران و خانواده‌های اتیسم با هدف حمایت از کودکان و افراد اتیسم در اسفندماه ۱۳۹۷ با گرفتن مجوز از وزارت کشور با گستره فعالیت استانی تأسیس شده، ابراز کرد: انجمن با حمایت متخصصان و افراد داوطلب و نیکوکار با تأکید بر اصول مشارکتی، صداقت، شفافیت از طریق ارائه خدمات درمانی، آموزشی، مشاوره، حرفه‌آموزی، پژوهش، توانبخشی، حمایتی و با اطلاع‌رسانی مناسب در جامعه بر آن است تا در راستای حمایت از این کودکان با ایجاد شرایط مناسب، امکان پذیرش، حمایت و شرایط آسان درمان و رفاه را برای این کودکان و خانواده‌ها فراهم کند.

پناه‌نژاد با بیان اینکه در حال حاضر ۲۵۰ کودک مبتلا به اتیسم توسط انجمن اتیسم همدان غربالگری و شناسایی و برای آن‌ها پرونده تشکیل شده، خاطرنشان کرد: پیش‌بینی می‌شود با توجه به شیوع بیماری، آمارهای جهانی و سایر استان‌ها و با توجه به جمعیت استان بسیار بالاتر از این تعداد است. ما سعی داریم با اطلاع‌رسانی بیشتر و راه‌اندازی شعب در سایر شهرستان‌های استان کودکان بیشتری را شناسایی و تحت مشاوره و درمان قرار دهیم.

وی با بیان اینکه در انجمن اتیسم همدان به مشکلات درمانی، توانبخشی و آموزشی کودکان اتیسم رسیدگی می‌شود، گفت: در کنار آن در حد توان با توجه به حمایت خیرین و ارگان‌های یاری‌رسان به مشکلات خانواده‌های آن‌ها که بیشترین آسیب را می‌بینند نیز رسیدگی می‌شود، به‌ویژه اگر فرزندان دیگری هم در آن خانواده باشد مشکلات دوچندان می‌شود و نیاز به رسیدگی و حمایت بیشتر می‌شود.

مدیر عامل انجمن اتیسم همدان با بیان اینکه تقاضایی که از خیرین محترم، مسئولان و ارگان‌های یاری‌رسان و متولی دارم؛ عنوان کرد: در ساخت و راه‌اندازی مرکز جامع اتیسم و ایجاد بسترها و امکانات مناسب برای این قشر دردمند و محجوب جامعه اهتمام بورزند و یاریگر انجمن اتیسم باشند.

پناه‌نژاد گفت: با توجه به نشانه‌ها و علائمی که برای والدین عنوان شد آن‌ها می‌توانند در صورت مشاهده این علائم در کودک خود جهت راهنمایی، تشخیص، مشاوره و درمان به انجمن اتیسم همدان به آدرس همدان، خیابان مهدیه، نبش کوچه شهید قاسمی، روبروی کبابی گلپایگانی، مرکز رشد و سلامت، دفتر انجمن اتیسم همدان مراجعه کنند.